

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA

ÖTÖDIK SZEKCIÓ

M.H. kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(652/18 sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2024. október 3.

Az ítélet végleges, de szerkesztői változtatás alá eshet.

Az M.H. kontra Magyarország ügyben,

az Emberi Jogok Európai Bírósága (Ötödik Szekció) Tanácsként tartott ülésén, amelynek tagjai voltak:

Stéphanie Mourou-Vikström, *elnök*

Lado Chanturia,

Kateřina Šimáčková, *bírák*

és Sophie Piquet a Szekció megbízott hivatalvezető helyettese

Figyelemmel:

a Magyarország ellen az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („az Egyezmény”) 34. cikke alapján az 1999-ben született és Németországban élő – a Budapesten praktizáló Sánta Sz. M. ügyvéd által képviselt – M.H. afgán állampolgár („a kérelmező”) által 2017. december 29-én a Bírósághoz benyújtott 652/18 sz. kérelemre;

azon döntésre, hogy a kérelem kerüljön közlésre a magyar kormány („a Kormány”) felé, amelyet képviselője, Tallódi Z. képviselt az Igazságügyi Minisztériumból;

azon döntésre, hogy a kérelmező neve ne kerüljön nyilvánosságra;

a felek észrevételeire;

2024. szeptember 12-én tartott zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően,

az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ÜGY TÁRGYA

1. A kérelmező Pakisztánból elmenekült kísérő nélküli kiskorúként 2017. április 6-án Szerbia felől lépett be a röszkei magyar tranzitónába. Azonnal menedékjog iránti kérelmet terjesztett elő.

2. A menekültügyi hatóság először a kérelmező röszkei tranzitónában történő elhelyezését rendelte el. Néhány nappal később a kérelmezőt áthelyezték a tompai tranzitónába, ahol körülbelül egy hónapig tartózkodott. 2017. május 12-én visszavitték a röszkei tranzitónába.

3. Mivel érkezésekor tizenhét évesnek vallotta magát, és nem volt kísérője, a menekültügyi hatóság eseti gyámot rendelt ki a részére azért, hogy jogi képviseletet biztosítson számára a menekültügyi eljárásban.

4. A kérelmezőt mindkét tranzitónában a kísérő nélküli fiúk számára fenntartott speciális részlegben helyezték el. Négy másik fiúval osztott egy konténeren.

5. 2017. június 28-án a kérelmező kiegészítő védelemben részesült, és 2017. június 30-tól a főtí gyermekotthonban szállásolták el.

6. A kérelmező az Egyezmény önállóan vett, valamint a 13. cikkel együtt olvasott 3. cikkére hivatkozva azon állítólagosan embertelen és megalázó körülményeket panaszolta, amelyek között a tranzitónában tartották, és ebben a vonatkozásban a hatékony jogorvoslat hiányát is

panaszolta. Továbbá, az Egyezmény 5. cikkének 1. és 4. bekezdése alapján a tranzitciónába zárását panaszkolta.

I. A TRANZITZÓNÁK ÉLETKÖRÜLMÉNYEI A KÉRELMEZŐ ELŐADÁSA SZERINT

7. A tranzitciónák körülményeivel kapcsolatban a kérelmező a nyári hónapokban tapasztalható hőséget, a rossz higiénias állapotokat, a rendőrök jelenlétét, és a tranzitciónák személyzetének a menedékkérőkkel szembeni ellenséges magatartását panaszkolta. Azt is panaszkolta, hogy a kapott ételek ismeretlenek voltak számára, hogy nem kapott megfelelő mennyiségű higiéniai terméket, és hogy a szóban forgó időszakban nem állt rendelkezésre pszichológiai ellátás. Előadta továbbá, hogy a tompai tranzitciónában csak két szervezett tevékenységen tudott részt venni: festészeti foglalkozáson és magyarórán. Állítása szerint a röszkei tranzitciónában semmilyen tevékenység nem volt biztosított. A kérelmező a gyámjával kapcsolatban azt állította, hogy a gyám a menedékkérelme elbírálásával kapcsolatos egyes eljárási cselekményeknél volt jelen: a 2017. április 25-i első menekültügyi meghallgatásán, majd azt követően még egyszer. Kijelentette, hogy soha nem kommunikáltak egymással.

II. A TRANZITZÓNÁK ÉLETKÖRÜLMÉNYEI A KORMÁNY ELŐADÁSA SZERINT

8. A Kormány előterjesztette, hogy a tranzitciónákban a szociális munkások különösen odafigyeltek a kiszolgáltatott személyekre, köztük a kísérő nélküli kiskorúakra, ezért a kérelmező számára pszichológiai támogatást nyújtottak volna, ha jelezte volna, hogy erre szüksége van. Továbbá, mivel a kérelmező felnőtt kísérő nélkül érkezett, azonnal eseti gyámot rendeltek ki a részére. A Kormány azt is állította, hogy megfelelő, egészségi állapotát, életkorát és vallása étkezési szabályait is figyelembe vevő ételmezt biztosítottak a kérelmező számára, és a tranzitciónákban tartózkodása alatt minden hónap tizedik napjáig higiéniai csomaggal látták őt el.

III. A TRANZITZÓNÁK ÉLETKÖRÜLMÉNYEIRŐL SZÓLÓ JELENTÉSEK

9. A kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzésével foglalkozó európai bizottság (CPT) által 2017. október 20. és 26. között a két magyarországi tranzitciónában tett látogatás főbb megállapításait az *R.R. és mások kontra Magyarország* ügyben hozott ítélet (36037/17 sz., 30. pont, 2021. március 2.) foglalja össze. A CPT továbbá észrevételezte, hogy az iskolai foglalkozások az óvodás- és kisiskolás korú gyermekeket célozták, és az idősebb fiatalok számára alig kínáltak

oktatási tevékenységet. Továbbá azt is hangsúlyozta, hogy „a kísérő nélküli kiskorúakat nem szabad zárt idegenrendészeti őrizeti létesítményben tartani, hanem mindig különleges gondoskodást kell biztosítani számukra, és fiatalkorúakra szakosodott nyitott (vagy félig nyitott) intézményben (pl. fiatalkorúak számára fenntartott szociális/nevelési intézményben) kell elhelyezni őket.” (CPT/Inf (2018) 42).

A BÍRÓSÁG ÉRTÉKELÉSE

I. AZ EGYEZMÉNY 3. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

10. A Bíróság megállapítja, hogy a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikke 3. bekezdésének a) pontja szerinti értelemben, és semmilyen más okból sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatónak kell nyilvánítani.

11. A Bíróság bevett esetjoga szerint a rossz bánásmódnak el kell érnie a súlyosság egy minimális szintjét ahhoz, hogy a 3. cikk hatálya alá essen. Ennek a szintnek az értékelése relatív, az eset összes körülményétől függ, elsősorban a bánásmód időtartamától, annak fizikai vagy mentális hatásaitól, valamint – bizonyos esetekben – az áldozat nemétől, korától és egészségi állapotától (*Muršić v. Croatia* [GC], no. 7334/13, § 97, 20 October 2016).

12. A menedékkérők őrizetére és életkörülményeire vonatkozó általános elveket a *Khlaifia és mások kontra Olaszország* (*Khlaifia and Others v. Italy* [GC], no. 16483/12, §§ 158-69, 15 December 2016) ügyben, a kiskorúak idegenrendészeti őrizetére vonatkozó általános elveket pedig a *M.H. és mások kontra Horvátország* (*M.H. and Others v. Croatia*, nos. 15670/18, 43115/18, §§ 184-186, 18 November 2021) ügyben foglalta össze a Bíróság.

13. Az *R.R. és mások kontra Magyarország* (36037/17 sz. kérelem, 2021. március 2.) ügyben a Bíróság már vizsgálta a röszkei tranzitzona fizikai körülményeit, a létesítmények gyermekek számára való alkalmasságát, és az adott időszakban nyújtott orvosi szolgáltatásokat. A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az ilyen körülmények nem biztos, hogy elérik a 3. cikk felhívásához szükséges súlyossági küszöböt akkor, ha az elzárás rövid időtartamú, azonban hosszabb időtartam esetén a körülmények ismétlődése és halmozódása szükségszerűen káros következményekkel jár az e körülményeknek kitett személyekre nézve (uo., 60-64. pontok). A Bíróság ezzel kapcsolatosan már többször megállapította, hogy az Egyezmény 3. cikkének alkalmazása szempontjából az időmúlásnak elsődleges jelentősége van (lásd *ibid.*, 64. pont, és a fent hivatkozott *M.H. and Others*, § 199).

14. A kérelmező két hónapot és huszonöt napot tartózkodott a két tranzitzónában. Azon időszakban tizenhét éves volt. Mivel kísérője nem

volt, a 14 és 18 év közötti kísérő nélküli fiúk számára létrehozott külön részlegben helyezték el, és eseti gyámot rendeltek ki számára, hogy jogi képviselőt biztosítsanak részére a menekültügyi eljárás során. A Bíróság megjegyzi: a Kormány nem cáfolta a kérelmező azon állítását, hogy ez idő alatt csak kétszer találkozott a gyámjával, aki nem nyújtott neki megfelelő segítséget. A Kormány arról sem szolgáltatott részletes információt, hogy kísérő nélküli kiskorúként a kérelmezőnek milyen további segítséget nyújtottak szakképzett személyek. A pszichológiai támogatás rendelkezésre állását illetően a Bíróság megjegyzi, hogy a szóban forgó időszakban a menekültügyi hatóság még nem alkalmazott pszichológusokat a tranzitzőnákban (a fent hivatkozott *R.R. és mások*, 30. és 63. pont). Az oktatást illetően a Bíróság fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy az oktatáshoz való hozzáférés minden gyermek fejlődése szempontjából kulcsfontosságú, különösen olyan kiszolgáltatott helyzetekben, mint amilyenben a kérelmező volt. A Bíróság hivatkozik a CPT (lásd a fenti 9. bekezdést) és Tomáš Boček nagykövet, az Európa Tanács főtitkárának migrációval és menekültekkel foglalkozó különleges képviselője (lásd a fent hivatkozott *R.R. és mások*, 31. pont) által tett észrevételekre, amelyek szerint nem voltak a tranzitzőnákban tartózkodó fiatakorúak sajátos igényeihez és életkorához igazodó oktatási programok. A Bíróság aggodalommal jegyzi meg, hogy a Kormány nem cáfolta ezeket az állításokat a kérelmezővel azonos korú serdülők számára tartott tanórák jellegére és gyakoriságára vonatkozó részletekkel.

15. A Bíróság figyelembe veszi továbbá a különböző nemzetközi szervezetek által tett, a megszüntetendőnek tartott őrizettel szemben a kiskorú menedékkérők igényeihez igazított elhelyezés és ellátás biztosítására felhívó nyilatkozatokat is (lásd a fenti 9. pontot, valamint a fent hivatkozott *M.H. and Others*, § 200). A Bíróság hivatkozik továbbá a röszkei tranzitzőna szektoraiban jelen lévő, börtönkörnyezetre emlékeztető elemekkel, valamint a bezártsággal járó kényszerekkel kapcsolatosan tett korábbi megállapításaira (a fent hivatkozott *R.R. és mások*, 63. pont).

16. Amint azt a Bíróság az *M.H. és mások* ügyben már megállapította, a fenti bezártsági elemek kombinációja elhúzódó időtartam esetén szükségszerűen olyan káros következményekkel jár a gyermekek számára, amelyek meghaladják az Egyezmény 3. cikkének felhívhatóságához szükséges súlyossági küszöböt (a fent hivatkozott *M.H. and Others*, § 199).

17. Ezért, mivel a kérelmezőnek közel három hónapig börtönszerű elemeket tartalmazó intézményben kellett tartózkodnia megfelelő felnőtt felügyelet és támogatás nélkül, és anélkül, hogy megfelelő oktatási és szabadidős tevékenységet biztosítottak volna a részére, a Bíróság megállapítja, hogy a panaszolt helyzet olyan bánásmódnak tette ki a kérelmezőt, amely meghaladta az Egyezmény 3. cikkének felhívhatóságához szükséges súlyossági küszöböt (vö. *ibid.*, § 201, a hasonlóságok és különbségek vonatkozásában vö. *Ilias és Ahmed kontra*

Magyarország [Nagykamara], 47287/15 sz. kérelem, 194. pont, 2019. november 21.).

18. Ezért az Egyezmény 3. cikkét megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 5. CIKKE 1. ÉS 4. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

19. A Kormány előterjesztette, hogy a kérelmezőt nem fosztották meg szabadságától a tranzitzónában. A Bíróság megjegyzi, hogy a kérelmező azon panasza, miszerint az Egyezmény 5. cikkének 1. és 4. bekezdését megsértve tartották a tranzitzónába zárva, hasonló az *R.R. és mások* ügyben vizsgált panaszhoz. Abban az ügyben a Bíróság megállapította, hogy a kérelmezők közel négyhónapos tranzitzonai tartózkodása *de facto* szabadságtól megfosztásnak minősült (74-83. pontok). A Bíróság az összes releváns körülményre figyelemmel úgy véli, hogy a jelen ügy nem indokolja az *R.R. és mások* ügyben levont következtetéstől eltérő következtetés levonását. Ezért az 5. cikk alkalmazandó (lásd még *H.M. és mások kontra Magyarország*, 38967/17 sz. kérelem, 30. pont, 2022. június 2., és vö. *O.Q. kontra Magyarország* [Tanács], 53528/19 sz. kérelem, 15. pont, 2023. október 5.). Ezért a kérelemnek ezt a részét – amely nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikke 3. bekezdésének a) pontja szerinti értelemben, és semmilyen más okból sem elfogadhatatlan – elfogadhatónak kell nyilvánítani.

20. A Bíróság az összes rendelkezésére álló anyagot megvizsgálva, az *R.R. és mások* ügyben tett megállapításaira (87., 92. és 97-99. pontok) figyelemmel arra a következtetésre jut, hogy a fenti panaszok az Egyezmény 5. cikke 1. és 4. bekezdésének a megsértését tárják fel.

III. EGYÉB PANASZOK

21. A kérelmező az Egyezmény 3. cikkével együtt olvasott 13. cikk alapján őrizetének körülményei vonatkozásában a jogorvoslat hiányát is panaszolta. Az ügy tényeire, a felek beadványaira, valamint saját fenti megállapításaira figyelemmel a Bíróság úgy véli, hogy az ügy által felvetett főbb jogi kérdésekkel foglalkozott, a fennmaradó panaszokat pedig nem szükséges megvizsgálni (lásd *Centre for Legal Resources on behalf of Valentin Câmpeanu v. Romania* [GC], no. 47848/08, § 156, ECHR 2014).

AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

22. A kérelmező 8 000 euró nem vagyoni kártérítést követelt, továbbá 1 000 eurót kért a Bíróság előtt felmerült költségek és kiadások tekintetében.

23. A Kormány túlzottnak találta, ezért vitatta a kérelmező követeléseit.

24. A jelen ügy körülményeire figyelemmel és méltányos mérlegelés alapján a Bíróság 3 000 eurót, valamint az ezen összeget esetlegesen terhelő adók összegét ítéli meg nem vagyoni kár címén a kérelmező részére.

25. A birtokában lévő dokumentumokra figyelemmel a Bíróság 1 000 euró, valamint az ezen összeget esetlegesen terhelő adók összegének a megítélését tartja észszerűnek a Bíróság előtti eljárás költségeinek megtérítésére.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Az Egyezmény 3. cikke, valamint az Egyezmény 5. cikkének 1. és 4. bekezdése alapján tett panaszokat elfogadhatónak *nyilvánítja*;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 3. cikkét megsértették;
3. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 5. cikkének 1. és 4. bekezdését megsértették;
4. *Megállapítja*, hogy a fennmaradó panaszok elfogadhatóságát és érdemét nem szükséges külön megvizsgálni;
5. *Megállapítja*:
 - (a) hogy az alperes Államnak három hónapon belül az alábbi összegeket kell kifizetnie a kérelmező részére nemzeti valutában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával:
 - (i) nem vagyoni kár tekintetében 3 000 (háromezer) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;
 - (ii) költségek és kiadások tekintetében 1 000 (egyezer) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;
 - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után.
6. A kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos további igényeit *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2024. október 3-án, a Bíróság Eljárási szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Sophie Piquet
Megbízott hivatalvezető helyettes

Stéphanie Mourou-Vikström
Elnök